

Dosarul nr.1re-158/2022
1-19192849-01-1re-22122022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

18 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofci Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Cebotari Valerii, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2022,

a c o n s t a t a t :

1. La 04 decembrie 2019, condamnatul Cebotari Valerii s-a adresat judecătorului de instrucție cu o plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii depuse condamnatul a invocat că, pe parcursul executării pedepsei, a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În special s-a referit la supraaglomerarea celulelor, nerespectarea standardului de suprafață a fiecărui deținut de 4m², condiții sanitare precare, neasigurarea cu obiecte de prima necesitate și obiecte de menaj, lipsa mobilierului, insuficiență de lumină naturală/artificială, lipsa sistemului de ventilare, neluarea măsurilor de deratizare și dezinsecție. Consideră că încălcările date denotă incontestabil încălcarea condițiilor de detenție, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Astfel, a solicitat constatarea faptului că a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și reducerea pedepsei prin aplicarea prevederilor art.385 alin.(5), 473² din Codul de procedură penală.

La 04 iunie 2020, condamnatul Cebotari Valerii a adresat instanței o cerere de concretizare a cerințelor din cererea inițială, indicând că nu este de acord cu raportul întocmit de reprezentantul instituției penitenciare specificând că, a fost deținut în izolatorul de urmărire penală Florești timp de 164 zile în celulele nr. 01, 04, 05 unde nu era apă, lipsea blocul sanitar. Celulele erau murdare iar iluminarea era slabă. Din data de 05.06.2013 a fost deținut în celulele nr.42, 35, 39, 53, 50, 47, 46, 45 a penitenciarului nr.17 Rezina în care era dezordine. În penitenciarul nr.11 Bălți a fost deținut în perioada

din 05.12.2014 până pe 27 decembrie 2014 în celula nr. 33 iar în perioada de pe 27 decembrie 2014 până pe 08 aprilie 2015 în celula de tip „carcer” nr 6. În penitenciarul nr.6 Soroca a fost deținut periodic în sectorul nr.12, celula nr.6 și în sectorul nr.1, celulele nr.07 și nr.08, care erau de dimensiuni mici dar în care se dețineau până la 10 persoane. Cu referire la Penitenciarul nr.12 Bender a indicat că, în acest penitenciar este o altă situație. Deși, se întreprind măsuri de îmbunătățire a condițiilor de trai, dar este amplasat pe teritoriul ce nu este controlat de organele constituționale ale Republicii Moldova.

2. Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 06 noiembrie 2020, a fost respinsă plângerea condamnatului Cebotari Valerii împotriva administrației instituțiilor penitenciare nr.17 Rezina, nr.11 Bălți, nr.6 Soroca și nr.13 Chișinău referitor la condițiile de detenție, care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ca fiind tardivă, a fost respinsă plângerea condamnatului Cebotari Valerii împotriva administrației instituției penitenciare nr. 12 Bender referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ca fiind neîntemeiată.

3. Încheierea primei instanțe a fost atacată cu recursuri de către condamnatul Cebotari Valerii și avocatul acestuia, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admise plângerile în sensul formulat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2021, au fost admise recursurile declarate, casată încheierea primei instanțe, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

5. La data de 01 aprilie 2021, condamnatul Cebotari Valerii, a înaintat o plângere suplimentară prin care a reiterat solicitările din plângerile precedente, descrise mai sus, solicitând admiterea acestora, reducerea pedepsei prin aplicarea prevederilor art.art.385 alin.(5), 473² din Codul de procedură penală.

6. Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 02 iulie 2021, a fost respinsă plângerea condamnatului Cebotari Valerii împotriva administrației Penitenciarului nr.11 Bălți, Penitenciarului nr.17 Rezina, Penitenciarul nr. 6 Soroca și Penitenciarului nr. 13 Chișinău, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ca fiind tardivă.

7. Condamnatul Cebotari Valerii, a contestat cu recurs încheierea pronunțată, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă plângerea în sensul formulat.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2022, a fost respins ca fiind nefondat recursul declarat, fiind menținută fără modificări încheierea primei instanțe.

În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a menționat că, prima instanță a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, bazată pe analiza tuturor materialelor cauzei, în conformitate cu cerințele legislației în vigoare.

În această ordine de idei, instanța de recurs a menționat că potrivit rapoartelor

nr.2/532 din 12.03.2020 și nr.2/893 din 09.0.06.2021, prezentate de către reprezentantul penitenciarului, Cebotari Valerii s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.17 Rezina în perioadele cuprinse între: 25.06.2013 - 05.07.2013; 15.07.2013 - 15.08.2013; 23.08.2013 - 02.09.2013; 05.09.2013 - 15.09.2013; 20.09.2013 - 25.09.2013; 05.10.2013 - 15.10.2013; 25.10.2013 - 05.11.2013; 15.11.2013 - 05.12.2013; 15.12.2013 - 15.01.2014; 25.01.2014 - 05.02.2014; 15.02.2014 - 05.03.2014; 15.03.2014 - 05.04.2014; 08.04.2014 - 25.05.2014; 05.06.2014 - 11.06.2014; 18.06.2014 - 05.08.2014; 15.08.2014 - 25.08.2014; 01.09.2014 - 05.12.2014; 08.04.2015 - 27.05.2015; 17.12.2018 - 07.02.2019, în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada cuprinsă între 05.12.2014 - 08.04.2015, în Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioada cuprinsă între 27.05.2015 - 27.03.2018, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele cuprinse între 27.03.2018 - 03.05.2018; 07.12.2018 - 17.12.2018; 07.02.2019 - 25.02.2019, și în Penitenciarul nr. 12 Bender în perioadele cuprinse între 03.05.2018 - 07.12.2018, și 25.02.2019 până în prezent.

Totodată, că condamnatul Cebotari Valerii a fost deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău până la data de 25 februarie 2019.

Instanța de recurs a menționat, că potrivit prevederilor art.473² alin.(5) Cod de procedură penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se depune în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții.

În acest sens, instanța de recurs a notat că începând cu data de 25.02.2019 și până în prezent, Cebotari Valerii nu a mai fost deținut în condiții care i-ar afecta drepturile.

Instanța de recurs a evidențiat faptul că condamnatul Cebotari Valerii în ședința instanței de fond a menționat că nu are pretenții față de Penitenciarul nr.12 Bender, iar, potrivit rapoartelor CPT, cât și a practicii CEDO, penitenciarul nr.12 din mun. Bender nu a fost recunoscut ca penitenciar cu condiții inumane sau degradante.

Instanța de recurs a menționat, că termenul de 6 luni de depunere a plângerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului urmează a fi calculat de la data de 25.02.2019, iar, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului urma a fi depusă până la data de 25.08.2019, însă condamnatul Cebotari Valerii s-a adresat instanței de judecată cu prezenta plângere la data de 04.12.2019, adică peste termenul de 6 luni prevăzut la art.473² alin.(5) Cod de procedură penală.

9. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, condamnatul Cebotari Valerii, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea să fie admisă integral în sensul formulat, invocând argumente similare cu cele indicate la pct.1. din prezenta decizie.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art.401 alin.(1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art.455 alin.(2) pct. 7) Cod de procedură penală,

cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art.453 Cod de procedură penală și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, și anume hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată rezultă că, decizia contestată de către condamnatul Cebotari Valerii, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul în anulare declarat împotriva deciziei instanței de recurs din speță este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Având ca reper prevederile art.art.453, 455 alin.(2) pct. 7), Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și de conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu prevederile art.art.456, 432 alin.(1), (2) pct. 1), alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Cebotari Valerii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2022, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 18 ianuarie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie